

Lis i lew

Według legendy indyjskiej

Przez wiele lat lis zwo-
dził lwa swoimi pod-
stępami. Ale pewnego
dnia lwu udało się dopaść
lisa u wejścia do nory.

– Tym razem – zapewnił go
– wpadłeś! Chcę ci jednak
dać jakąś szansę. Zawsze
opowiadałeś mi kłamstwa,
które przypominały prawdę,
i tym sposobem wprowadza-
łeś mnie w błąd. Tym razem
powiedz mi prawdę, która
przypomina kłamstwo, ale
tak, żebym mógł to od razu
sprawdzić... Jeśli to rzeczy-
wiście będzie prawda, daruję
ci życie, jeśli nie, od razu cię
schrupię.

Lis czuł, że nie ma wyjścia,
ale dobrze wiedział, że lew
chce tym razem okazać się
bardziej przebiegły. A to był
właśnie jego własny teren,
teren podstępu.

Pomyślał chwilę, potem wy-
szeptał:

– Prawda jest taka, że zaraz
mnie zjesz!

Lew zamarł z otwartą pasz-
czą i próbował uruchomić
swoją myśl: no, tak,
żeby to była prawda, musi
go zjeść. Ale obiecał, że go
nie pożre, jeśli powie praw-
dę. Co robić? Jak bardzo
wszystko to wydało mu się
nagle skomplikowane!

Korzystając z zakłopotania
lwa, lis prześlizgnął się mię-
dzy jego łapami i czmychnął
do swojej nory.

Lew stał sam u jej wejścia
i jego mózg wciąż jeszcze
próbował rozeznaczyć się w tej
lamigłównicy.

Nie zjadł lisa. A więc lis po-
wiedział mu kłamstwo, a nie
prawdę. A zatem powinien
był go pożreć. Ale gdyby go

pożarł, to wtedy byłaby to
prawda i to on, lew, nie do-
trzymałby słowa.

Gdzie jest prawda, a gdzie
kłamstwo? Czy to możliwe,
by istniały prawdy, które są
kłamstwami?

W PRACOWNI FILOZOFA

Kwestia prawdy jest jedną z naj-
ważniejszych w filozofii. I jedną
z najtrudniejszych! Można znaleźć
prawdy, które zawierają kłamstwa,
i na odwrót. Bo żeby powiedzieć
prawdę, trzeba posłużyć się ję-
zykiem, który wszystko uprasz-
cza i często nas zwodzi. Tak jest
w przypadku logicznych paradok-
sów. „Wszystko, co jest rzadkie,
jest drogie. Kulawy koń to rzad-
kość, a więc kulawy koń jest drogi”.
Spróbujcie się zabawić, wypisując
na papierze pewną liczbę prawd,
następnie sprawdźcie, czy zawsze
są one prawdziwe!

Źródło: M. Piquemal, *Bajki filozoficzne*, W-wa 2002.